

N:o 41.

Ank. till Riksd. kansli den 23 mars 1900, kl. 12 midd.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående beredande af lånemedel till fortsatt utveckling af statens telefonväsende.

(R. A.)

Uti en den 19 sistlidne januari aflåten proposition (n:o 28) har Kongl. Maj:t, under återopande af propositionen bifogadt utdrag af statsrådsprotokollet öfver finansärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen att bemyndiga riksgäldskontoret att tillhandahålla telegrafstyrelsen för fortsatt utveckling af statens telefonväsende ett lånebelopp af en million kronor att, i mån af behof och sedan detta för hvarje gång blifvit af Kongl. Maj:t pröfvadt, af telegrafstyrelsen i riksgäldskontoret lyftas och jemte ränta, motsvarande den ränteutgift, som genom berörda belopps öfverlemnande till telegrafstyrelsen förorsakades riksgäldskontoret, inom tolf år från första lyftningsdagen återgäldas medelst afbetalningar, i den mån telegrafverkets medel dertill lemnade tillgång, dock så att dylika afbetalningar borde en månad förut af telegrafstyrelsen för riksgäldskontoret tillkännagifvas.

I återopade statsrådsprotokollet redogöres till en början för användandet af det utaf 1899 års Riksdag för enahanda ändamål anvisade lånebeloppet,

Bih. till Riksd. Prot. 1900. 4 Saml. 1 Afd. 26 Häft. (N:is 41, 42). 1

1,000,000 kronor; och tillåter sig statsutskottet att hänvisa till denna redogörelse, hvaraf inhämtas, att statens telefonväsende under år 1899 utvecklats sig, på samma sätt som under de närmast föregående åren, genom inköp af förut befintliga enskilda nät, hvilka efter behöflig ombyggnad införlivats med rikstelefonnätet, genom anordnande af telefontät å sådana orter, der dylika förut icke funnits, genom anläggning af nya förbindelseledningar och genom utvidgning af statens förutvarande lokalnät.

Utvecklingens gång under år 1899 och närmast förflutna åren framgår af följande uppgifter, som af telegrafstyrelsen uti skrifvelse till Kongl. Maj:t af den 30 sistlidne november meddelats:

	Telefonledningarnes längd i km.	Antal apparater.	Brutto- inkomst.	Drift- och under- hållskostnad.
1895	55,621,5	22,735	1,940,825: —	844,165: —
1896	62,666,7	26,911	2,306,507: —	1,037,132: —
1897	75,300,8	32,892	2,643,958: —	1,249,726: —
1898	86,992,7	39,685	3,096,859: —	1,473,490: —
1899 omkr.	100,000,	omkr. 46,000	omkr. 3,500,000: —	omkr. 1,700,000: —

I nämnda skrifvelse har telegrafstyrelsen vidare anfört, att, på grund af redan träffade aftal och till styrelsen inkomna framställningar om nyanläggningar, det kunde med visshet förutses, att utvidgningen af statens telefonväsende under år 1900 blefve ungefär lika stor som den varit under år 1899 såväl i fråga om lokala nät som i fråga om förbindelseledningar, till hvilka anslagsmedel icke vore att påräkna.

Men dessutom hade det under de senare åren visat sig alltmera nödvändigt att inom de större lokala näten öfvergå från användandet af luftknippen för telefonledningarnes framdragande till luft- eller jordkablar. Kablarna medförde nemligen såväl väsentligt större driftsäkerhet som äfven en i afsevärd grad minskad underhållskostnad. Då telegrafstyrelsen, särskildt med hänsyn till de i de flesta städer och större orter numera anordnade starkströmsanläggningarna för belysning eller kraftöfverföring, ansåge sig icke längre kunna uppskjuta detta omändringsarbete, hade jemväl ett flertal anläggningar af ifrågakvarande slag planerats till utförande under år 1900.

Med anledning häraf och då de vinstmedel, som telefonrörelsen lemnade, för närvarande vore otillräckliga för utvecklingen på nyss angifvet

sätt af telefonväsendet samt till anordnande af kabelvägar inom vissa telefonnät, hade telegrafstyrelsen sett sig nödsakad att hos Kongl. Maj:t göra framställning, att för detta ändamål måtte under år 1900 anvisas lånemedel till belopp af 1,500,000 kronor.

De redan kända anläggningar af ifrågavarande slag, för hvilka under år 1900 borde anvisas lånemedel, vore

anläggning af vexelstationer i

Tyringe	med förbindelseledning till Hessleholm	... kronor	2,000: —
Röstånga	” ” ” Ljungbyhed	”	1,700: —
Billinge	” ” ” Eslöf	”	2,100: —
Långås	” ” ” Falkenberg	”	1,700: —
Hofmantorp	” ” ” Vexjö	”	3,300: —
Kyrkheddinge	” ” ” Lund	”	2,500: —
Visnum och	{ Kristinehamn }	”	19,300: —
Gullspång }			
Skottlanda	” ” ” Visnum	”	2,700: —
Elgarås	” ” ” Hofva	”	1,400: —
Lilla Edet	” ” ” Göteborg	”	12,400: —
Storfors och	” ” ” Kristinehamn	”	7,500: —
Nykroppa }			
Axvall	” ” ” Skara	”	8,200: —
Hellestad	” ” ” Finspong	”	3,850: —
V. Eneby	” ” ” Kisa	”	1,650: —
Nafvestad	” ” ” Norrköping	”	1,150: —
Hidingebro	” ” ” Örebro	”	2,400: —
Edsberg	” ” ” Fjugesta	”	1,850: —
Glanshammar	” ” ” Ringkarleby	”	1,150: —
Jerfsö och	” ” { Ljusdal—	”	11,700: —
Karsjö }			
Leksand	” ” ” Falun	”	10,500: —
Vigelsbo	” ” ” Dannemora	”	4,000: —
Krylbo	” ” ” Avesta	”	1,500: —
Möklinta	” ” ” Sala	”	5,300: —
Bodarne	” ” ” Gefle	”	1,200: —

Transport kronor 111,050: —

			Transport kronor	111,050: —
Bispgården, } med förbindelseledning till				
Ragunda, } " " " {Bispgården—				
Kälarne, } " " " {Sörbygden } "				14,400: —
Sörbygden, }				
Östergraninge " " " Graninge ----- "				2,700: —
Frösön " " " Östersund ----- "				1,900: —
Brunflo " " " " ----- "				2,200: —
Filsta " " " " ----- "				2,800: —
Parteboda " " " Ånge ----- "				1,000: —
Bollsta " " " Nyland ----- "				1,200: —
Strinne " " " " ----- "				2,800: —
Lugnvik " " " " ----- "				2,800: —
Strömnäs " " " Kramfors ----- "				1,500: —
Njurunda " " " Sundsvall ----- "				1,300: —
Pajala, Jartois, } " " " Pajala—Kengis "				3,000: —
Pello, Kengis }				
Juoksengi " " " Svansten ----- "				1,200: —
Änäset " " " Sikeå ----- "				900: —
Persön " " " Luleå ----- "				2,000: —

anläggning af följande förbindelseledningar:

Eslöf—Klippan ----- "	8,200: —
Klippan—Ljungbyhed ----- "	700: —
Malmö—Svedala ----- "	4,800: —
Svedala—Skurup ----- "	4,400: —
Eslöf—Hör ----- "	4,700: —
Åstorp—Mörarp ----- "	750: —
Falköping—Odensberg ----- "	650: —
Göteborg—Stenungsund ----- "	4,350: —
Strömstad—Krokstad ----- "	4,000: —
Filipstad—Grythytted ----- "	10,300: —
Göteborg—Marstrand ----- "	8,100: —
" —Uddevalla ----- "	9,000: —
Linköping—Ringstorp ----- "	3,800: —
Kisa—Rimforsa ----- "	700: —

Transport kronor 217,200: —

	Transport kronor	
	217,200:—	
Skeninge—Skeppsås	”	3,800:—
Vadstena—Rogslösa	”	1,800:—
Bofors—Jannelund	”	1,100:—
Kungsör—Torpa	”	700:—
Högsby—Berga	”	500:—
Norrköping—Linköping, 2 ledningar	”	11,400:—
Örebro—Kopparberg	”	3,500:—
” —Motala	”	11,500:—
” —Nora	”	2,000:—
” —Pålsboda	”	14,000:—
Norrköping—Katrineholm	”	2,800:—
Stockholm—Ulriksdal	”	600:—
” —Rimbo	”	7,400:—
” —Lindholmen	”	2,000:—
” —Lagnö	”	1,800:—
” —Sundbyberg	”	500:—
” —Vallentuna	”	1,500:—
” —Lidingön, 3 ledningar	”	3,000:—
” —Tumba	”	1,150:—
” —Sorunda	”	3,700:—
” —Djursholm, 2 ledningar	”	1,200:—
” —Gnesta	”	3,800:—
” —Södertelje	”	4,100:—
” —Enköping	”	4,500:—
Rimbo—Ununge	”	2,700:—
Åkersberg—Brottby	”	1,200:—
Vaxholm—Skägga	”	1,250:—
Gefle—Torsåker	”	2,950:—
Hudiksvall—Bergsjö	”	2,500:—
Söderhamn—Kilafors	”	2,600:—
Kolbäck—Svedvi	”	800:—
” —Dingtuna	”	600:—
Luleå—Gammelstaden	”	800:—
Fyrås—Hammerdal	”	2,600:—
Åsarne—Rätansbyn	”	2,650:—
	Transport kronor	326,200:—

	Transport kronor	326,200: —
Haparanda—Kukkula	”	900: —
Östersund—Ström	”	32,000: —
Ström—Hammerdal	”	1,000: —
Sollefteå—Helgum	”	1,900: —
” —Näsåker	”	2,900: —
Örnsköldsvik—Bjästa	”	2,000: —
Nordmaling—Husum	”	2,600: —
Kramfors—Nyland	”	4,600: —
Piteå—Byske	”	4,400: —
Ullånger—Nordingrå	”	4,000: —
anläggningar af kabelvägar (jord- och luftkablar) i		
Landskrona	”	4,500: —
Malmö	”	88,000: —
Borås	”	6,400: —
Jönköping	”	26,000: —
Sköfde	”	6,000: —
Karlstad	”	8,700: —
Uddevalla	”	3,500: —
Göteborg	”	58,000: —
Eskilstuna	”	46,400: —
Örebro	”	5,000: —
Stockholm	”	250,000: —
Hudiksvall	”	6,500: —
Gefle	”	45,000: —
Falun	”	5,500: —
Smedjebacken	”	4,000: —
Kopparberg	”	4,500: —
Sundsvall	”	14,000: —
Hernösand	”	25,000: —
Luleå	”	22,000: —
Skellefteå	”	10,000: —
utvidgning af telefonnäten i öfrigt i		
Stockholm	”	125,000: —
	Transport kronor	1,146,500: —

	Transport kronor	1,146,500: —
Göteborg	”	75,000: —
andra orter i riket	”	300,000: —
	Summa kronor	1,521,500: —

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt hade telegrafstyrelsen hemställt, att Kongl. Maj:t täcktes bereda styrelsen utväg att för fortsatt utveckling af statens telefonväsende erhålla ytterligare lån till belopp af 1,500,000 kronor för år 1900 att, i mån af behof och efter Kongl. Maj:ts pröfning, ställas till styrelsens förfogande med skyldighet för telegrafverket att derå erlägga ränta och göra afbetalningar på sätt Kongl. Maj:t kunde finna godt föreskrifva.

Efter anmälan af denna telegrafstyrelsens skrifvelse har statsrådet och chefen för finansdepartementet erinrat, hurusom han vid föredragning inför Kongl. Maj:t den 13 sistlidne januari af en af telegrafstyrelsen gjord framställning om anvisande på extra stat för år 1901 af ett anslag af 1,500,000 kronor för utförande af åtskilliga telefonledningar anfördt, att det syntes kunna ifrågasättas, huruvida tillräckliga skäl förelåge att under en tid af höga arbets- och materialpris forcera telefonarbetet mer än som oundgängligen erfordrades, och hade departementschefen därför på i öfrigt anfördt skäl hemställt, att det belopp, som för berörda ändamål borde af Riksdagen äskas, måtte nedsättas till 1,000,000 kronor.

Då hvad i nyssnämnda ärende blifvit anfördt egde tillämplighet äfven på telegrafstyrelsens nu föreliggande framställning, ansåge departementschefen, att det af telegrafstyrelsen nu begärda lånebeloppet lämpligen borde inskränkas till 1,000,000 kronor.

I fråga om de lån, telegrafstyrelsen hittills erhållit för telefonväsendet, har utskottet inhemtat, att styrelsen under åren 1881—1890		
i statskontoret lyftat	kronor	1,430,000: —
och deraf under åren 1893—1900 återbetalt	”	840,000: —
återstod	kronor	590,000: —
samt att styrelsen under åren 1891—1899		
från riksgäldskontoret erhållit	”	8,250,000: —
och deraf under åren 1893—1900 återbetalt	”	2,262,500: —
återstod	kronor	5,987,500: —

Utskottet, som funnit behovet af det för fortsatt utveckling af statens telefonväsende nu äskade lånebeloppet vara styrkt, får därför hemställa,

att Kongl. Maj:ts förevarande framställning må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 23 mars 1900.

På statsutskottets vägnar:

CHR. LUNDEBERG.